

en sådan man jag behöfver. *Jag är er m.*; det går jag in på, det är jag med om. — *Syn. Karl.* — 3) (fam.) Dugtig karl, en som förmår att göra något. *Visa att du är m. Det är jag m. för,* det åtar jag mig, det ansvarar jag för. *En m. bör stå vid sitt ord.* — *Syn. Karl.* — 4) Karl, tillhörande arbetsmanskaf eller krigsfolk. Är för denna bem. i plur. oförändradt. *En m. af bevakningen, af arbetskommanderingen. Ett kompani af hundrade m. Tjugutusen m. Fyra m. högt.* (Sjöt.) *Alle m. på däck. Skeppet förgicks med m. och allt,* med både gods och besättning. — 5) Gift man, äkta man. *Hon och hennes m. M-nen i huset.* — Genitiven *Mans* i sammansättningar betecknar något, som brukas af eller för karlar (i motsats till kvinnor), t. ex.: *Manshandske, -kläder, -klädning, -namn, -rock, -sko, -strumpa, -tröja.*

MAN (a kort). III. Obestämdt, oböjligt pronomen, egentl. substantivet *Man* i dess ursprungliga bem. af Menniska. Brukas, för att beteckna människor i allmänhet, fordrar alltid verbet i singular, och kan i böjd kasus efterföljas af *sig, en, t. ex.: Man berättar. Man bör ej onödigtvis kasta sig i faror. Man vet ej, hvad som kan hända en.*

MAN ell. MANS (a kort), adv. IV. Brukas i dagligt tal som fyllnadsord, för att beteckna bifall, medgifvande, begäran o. s. v., t. ex.: *Gör man det; gå man på; säg man ut; låt mans det nu vara sagt; hör man på, min vän.*

Anm. Förmodas af *Ihre* vara härleddt af verbet *Må*. Heter på danska *Men*, på gottländska *Mens*, och likheten med det grek. *μεν, μν* (quidem) är uppenbar.

MANA, v. a. 1. o. 2. Uppfordra till fullgörande af en pligt, till ett löstes uppfyllande, o. s. v. *M. någon att göra sin skyldighet. Han måste m-s till allt, hvad han skall göra. M. någon till sin pligt. M. godt för någon, genom sin bemedling söka utverka en förmån för honom. M. på,* uppfordra till mera drift, verksamhet. *M. på en häst,* med ord, töm, tygel, piska eller ridspö pådrifva honom. *M. fram, i'n, upp, ut,* se *Frammana*, &c. — *Manande*, n. 4. o. *Maning*, f. 2.

MANAT, -åt, m. 3. Se *Sjöko*.

MANBAR, mannbär, a. 2. (af *Man*, II, bem. 2) 1) Säges om en människa, som uppnått släktmognadens tidpunkt, d. v. s. som kan fortplanta sitt släkte. *M. yngling, flicka.* — *Syn. Giftvuxen.* — 2) *M. ålder,* giftvuxen ålder.

MANBARHET, f. 3. En människas släktmognad eller uppnådda förmåga att kunna fortplanta sitt släkte. — *Ss. M-sålder.*

MANCHESTER, mannschä'sst'r, m. sing. En sort bomullssammet. Har sitt namn efter staden Manchester i England, der det först tillverkades.

MANCHETT, se *Manschett*.

MANDARIN, mandari'n, m. 5. Benämning på de högre embetsmännen i Kina.

MANDAT, mandåt, n. 3. (lat. *Mandatum*)

1) Uppdrag, fullmakt. — 2) Påbud. — S. m. (fam.) Bedrift. *Stora m-er.*

MANDATARIUS, manddatáriuss, m. 3. pl. — *arier.* (lat.) En, som fått mandat; fullmäktig, ombud.

MANDEL, männ'd'l, m. 2. pl. *mandlar*. I. Antal af 13 stycken.

MANDEL, männ'd'l, m. 2. pl. *mandlar*. II.

1) Den platta, äggformiga, i ena ändan spetsiga, med en brun, färad hud betäckta, inuti hvita

kärnan af Mandelträdet's stenfrukt. (Se *Söt-, Bitter-, Krakmandel*, m. fl. *Brända mandlar*, se *Bränd.* — 2) (kollektivt) Större mängd af dylika kärnor, vare sig i sina skal, skalade, krossade, o. s. v. — 3) (anat.) Benämning på hvardera af tvenne långruna, körtelartade delar emellan främre och bakre gomhvalvet.

MANDELBAKELSE, m. 3. Bakelse, hvartil söt- och bittermandel, socker, ägg och mjölk blifvit använda.

MANDELBRÖD, n. 3. Bröd af deg, hvarti sötmandel, socker, smör och mjölk m. m. blifvit tillblandade.

MANDELBUSKE, m. 2. pl. — *buskar.* En buskväxt ifrån södra Ryssland, blott 3 fot hög, med vackra blommor, men ingen frukt. *Amygdalus nana.*

MANDELDEG, m. 2. Deg af stött söt- och bittermandel med ägg, socker och andra tillsatser.

MANDELDRYCK, m. 3. Dryck med tillsats af mandel.

MANDELFORM, m. 2. Ett slags mandelbakelse, gräddad i formar.

MANDELGASS, m. 3. Glass af mjölk, grädde och socker med tillblandning af mandelmjölk.

MANDELKAKA, f. 1. Kaka, tillredd af ägg, socker, smör, mjöl och sötmandel.

MANDELKLI, n. sing. Det vid mandeloljas pressning öfverblefna grofva pulver, hvilket begagnas som skönhetsmedel, för att få en fin och hvit hud.

MANDELKRANS, m. 2. Ett slags mandelbakelse i kransform.

MANDELKRINGLA, f. 1. Kringla, bakelse af stött sötmandel, socker, smör, ägg och mjöl.

MANDELKÄRNA, f. 1. Se *Mandel*, II, 1.

MANDELMASSA, f. sing. Deg af stött söt- och bittermandel, med tillblandning af socker.

MANDELMJÖLK, f. sing. Socker och finstött mandel, blandad med kallvatten.

MANDELLOLJA, f. 1. Ett slags fet olja, pressad af mandel.

MANDELPAST, m. 3. (sockerb.) Ett slags past, tillredd af söt- och bittermandel med socker.

MANDELPIL, f. 2. Ett litet, vackert träd af Pilslägdet. *Salix amygdalinus.*

MANDELPOTATES, m. En sort små potates, med något mandelaktig smak.

MANDELRUTOR, f. 1. pl. Ett slags mandelbakelse i form af fyrkantiga rutor. Kan äfv. brukas i sing. *Mandelruta.*

MANDELSIRAP, m. sing. Sirap, kokt af söt- och bittermandel med orangeblomvatten och socker.

MANDELSKAL, n. 3. Det yttre, hårda skal, som omsluter mandeln.

MANDELSPRITS, m. 3. Ett slags konfekt af mandelmassa, citronskal och äggegula, i ringform.

MANDELSPÅN, m. 3. Ett slags tunn, krökt mandelbakelse.

MANDELSTEN, m. 2. Ett slags stenart med små runda eller aflånga, tomma eller med främmande sten fyllda blåstrum.

MANDELSÄF, m. sing. En växt af Säffamiljen, med rotknölar, liknande till smak och utseende mandlar. Deraf finnas tvenne arter: *Italiensk M.*, *Cyperus esculentus et longus*, och *Ostindisk M.*, *C. rotundus*.

MANDELTRÄD, n. 3. Ett trädslag, inhemskt i Orienten, med en stenfrukt, hvars kärna kallas *Mandel*. *Amygdalus communis.*